

Inserati se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

SLOVENEK

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer ob 5. uri popoldne.

Šeststoletnica in narodna zavest slovenska.

(Izv. dopis.)

Ne bodem omenjal blagodejnih učinkov, ktere so pouzročile patrijotične (rodoljubne) slavnosti zadnjih dni po Štirnem in Kranjskem na vse zveste Avstrijane in na presvitlega cesarja posebej, ampak hočem le malo opozoriti slavne čitatelje dnevnika našega na zgodovino preporoda naroda slovenskega.

Malo je narodov v mnogojezični Avstriji, kateri bi se bili v primerno kratkem času — v tako neugodnih gmotnih in duševnih razmerah naroda samega — vrhu tega do naših dni stiskanega od skoraj vseh vladnih organov — vzdignili z lastno močjo do tolike stopinje narodne zavednosti in vseobčnega izobraženja, kakor prav naš narod slovenski. Če se „kletveniki“ imena slovenskega do zadnjih slavnostnih dni niso prepričali o žilavosti in zmožnosti Slovencev — so se gotovo te dni, ako niso slepi in gluhi. Kajti povdarjati se mora, da šeststoletnica ni le rodoljubna izjava naše do sedaj še neoskrunjene zvestobe do staroslavne Avstrije, ampak ona je tudi jasni dokaz vsestranskega napredka ideje slovenske.

Ne zdi pa se mi lepó, da bi se v teh dneh navdušenja niti ne spomnili onih mož, kateri so vse sile duha in vse čute sreča svojega, dá, še celó gmotne koristi žrtvovali Sloveniji. Narodu našemu je bilo pred vsem treba previdnih in požrtvovalnih voditeljev, kateri bi z vsemi silami učenosti in izkušenosti, zjedinjeni s trdnim verskim prepričanjem, vzbujali komaj tlečo zavest narodno. Kajti vedeti nam je, da imate omika in olika le takrat pravo podlago in veljavo, kader ste spojeni z gorkim prepričanjem verskim. In res poslala nam je previdnost Božja sicer malo število taceh mož, a ti so s podvojenim trudom orali ledino na polji znanstvenem in književnem, in ob enem budili rojake svoje iz pogubonosnega spanja nezvesti narodne.

V prvi vrsti imenovati nam je moža za nas nepozabljivega, neminljivega spomina, dr. Bleiweisa, kateremu je hvaležni mu narod po vsi pravici priznal častno ime: očeta. On je osnoval „Novice“, ktere so bile pravo ognjišče, okoli katerega je Bleiweis zbiral krog starih in mladih za narod gorečih mož, kateri so vsak v svoji stroki podajali omiko in oliko narodu našemu v lahko umljivi domači besedi. — Da je bilo med sodelovalci „Novic“ mnogo duhovnikov — znano je vsemu svetu slovenskemu.

Časi bili so takrat tacim podjetjem celó neugodni; kajti v zlo bilo je šteto vsakemu, ki se je upal javno priznati za Slovence ali ki se je drznil vzeti v roke però za napredek

ideje slovenske. — Poglejmo nekoliko lastnosti vodij naroda v oni dobi zgodovine naše. Vsi bili so dobri Avstrijani, navdušeni Slovence, učeni, olikani, poleg tega pa tudi zvesti sinovi staroslavne in vedno mlade in pomlajajoče se vere katoliške. Vsi sotruditelji „Novic“, posebno pa njih vodja Bleiweis bili so trdno prepričani, da je jedina prava pot, Slovence vzbuditi in v krog izobraženih narodov pripeljati, le omika na podlagi verski. Tako so govorili — tako so delali. In da niso delali brezuspešno, pokazale so nam volitve deželno-zborske, pokazali so nam prav sedaj minoli slavnostni dnevi, kateri so nam vsem v živem in prijaznem spominu. In ko bi kdo tajil, da se imamo za te vspehe zahvaliti le ranjkemu Bleiweisu in njegovim sodelovalcem, bil bi to znak ne le grde nehvaležnosti, ampak morebiti z nevednostjo združene zlobe in zavisti. Narodne zavesti ne vlije se narodu s kratkem, še tako navdušenim govorom, kakor nekoji mislijo, ampak treba je bilo dolgoletnega in napornega dela.

Ko se tedaj te dni veselimo patrijotičnih in v narodnem duhu vršočih se slavnosti, spomnimo se hvaležnim srecem preporoditeljev naroda našega, pred vsem pa ne pozabimo blagovestnika ideje naše, dr. Bleiweisa, in nadaljujmo znojno delo njegovo z geslom: vse za vero, dom, cesarja!

Ako bomo tudi mi delali v njegovem smislu, skazali mu bomo svojo zahvalnost, vrhu tega pa se ne bomo trudili brez vspeha, kajti spremljal nas bo de blagoslov Božji, in nikdar nam ne bo treba zdvajati (obupati) nad obstankom našim. V to pomozi Bog!

Šeststoletnica.

Iz Poljske fare, 16. julija. (*Ljudska veselica*). Ko ni bilo presvitlega Vladarja v papirnico na Vevče, kakor se je mislilo, ko je slavna direkcija potrebno prošnjo in povabilo vložila, je vodstvo za odvzeto to veselje prav lepo odškodovalo svoje delavce; napravilo jim je ljudsko veselico, ki se je tako vršila.

Vsi fabriški delavci so se v nedeljo 15. jul. popoldne okoli 5. ure zbrali na fabriškem dvorišču, da se vredijo za spreved. Spreved gre iz dvorišča v gozdček pri restavraciji, ki je lep, prostoren, senčen po svojih smrekah, Ljubljancem pač dobro znan. V prvi vrsti gre vodstvo z vradniki, za njimi fabriška požarna bramba in potem delavci po svojih oddelkih, izmed katerih se je očem kaj lepo podala dolga vrsta deklet v pečah. Pridši na odločeni prostor se eden gospodov v imenu vsih zahvali blag. gospodu Jakopu Syzu, predsedniku upravnega odbora, ki je to slavnost napravil, za toliko čast in ljubezen, in deklica poda mu v to lep venček. Povabljeni sta bila od slavnega vodstva k veselici tudi Poljska duhovna gospoda,

ki sta se tudi nekoliko časa vdeležila vesele slovesnosti. Zdaj se prične veselica.

Gozdček je bil kaj prijazno in okusno okinčan in na večer razsvitljen s kakimi 200 lampijoni. Zraven gozdiča ležeča njiva je bila pa pripravljena za igre. Bil je postavljen maj za plezanje; potem so poskusili se v letanji; otroci so stopili v žaklje ter hiteli po darilo, drugi so slekli vrhno obleko, jo na kup zmetali in kdor se je prvi oblekel, potem, ko so obleko dobro premešali, dobil je darilo; potem prinesó preej papirja in dekleta, ki v fabriki papir štejejo, pristopijo; te se imajo poskusiti za darilo v štenji papirja; ktera bi določeni papir najhitreje in prav soštela, dobi prvo darilo. Dobila je prvo darilo tista, ki je v 65 sekundah določeni papir preštela in bilo ga je 586 pol. To delo, našim očem že navadno, bi bilo pač zanimivo očesu, ktero takšega dela še nikoli videlo ni; pač bi se sleherni oko čudilo preurnim prstom v delu že vajene deklice. Ko sem jaz prvokrat videl fabriko 13. marca 1877 in ogledoval tudi to delo, sem bil svojim prijatom opisal to delo s sledečimi vrsticami:

... Bi mislil, da urnih bolj pač ni ročic
Od onih gosposkih in nježnih gospic.
Al' pridi in gledaj, — oko Ti strmi!
Tu vidiš, kak' pólo za pólo vrti
In s prstki pobira ter ročno drobi;
Ko umno in zvesto za delom hiti:
„Slovensko dekle“.

Tudi godba bila je pripravljena, da so se mlade noge nekoliko zasukale po planjavi. Poslal se je tudi telegram isti večer do svetlega cesarja.

Tako se je vršila ljudska veselica fabriških delavcev v papirnici na Vevčem pod Ljubljano; jed in pijača bila je pa vsa zastonj podeljena; in ako povem, da papirnica na Vevčem šteje kakih 700 delavcev, si, dragi bralec! lahko misliš, da je bila veselica, s katero je slavno vodstvo lepo pokazalo spoštovanje in ljubezen do svojih delavcev, velika na vse strani.

Na Dovjem, 16. julija. Zdaj, ko so cesarski dnevi minuli, naj Vam ob kratkem tudi jaz poročam, kako se je slavnost šeststoletnice pri nas vršila.

Ker je bil spominski dan 11. julija delavnik in so bili ljudje zavoljo silnega dela zadržani, se je ta dan slovesnost le s šolarji obhajala v cerkvi in v šoli. Ob 7. je bila šolarska maša, pri kateri so šolarji sami prav spodbudno peli, potem pa je bila v lepo okinčani šolski sobi dnevu primerna veselica, ki bo gotovo otrokom in vsem navzočim v vednem spominu ostala.

Po kratkem nagovoru krajnega šolskega nadzornika, ki je razložil, pomen slavnosti nastopilo je 5 šolarjev in šolaric, ki so v treh prizorih prav dobro in gladko predstavljali našaš za ta dan zloženo glediščno igro: „Cesar

na Kranjskem. V ti igri, med katero je vpledenih nekoliko bolj znanih pesem, se otroci pogovarjajo o slavnosti 600letnice in pa o presvitem cesarju Francu Jožefu, o katerem vsak ve kaj dobrega in lepega povedati; med drugimi dobrotami posebno to, da so ravno pred kratkem tudi za tukajšujo novo šolo 200 gld. darovali. K sklepu tudi otroci željo izrekajo in svoje hrepenenje naznanjajo, da bi tako dobrega in milega cesarja tudi po obliči radi spoznali in da že komaj čakajo videti ga, ko se bo prihodnji terek po železnici tu memo peljal.

Ti želji že naprej vsaj nekoliko vstreči, nastopi v tretjem prizoru krajni šolski nadzornik in odkrije nalašč za to slovesnost kupljeno cesarjevo podobo. Ko otroci zagledajo cesarjev častitljiv obraz, na dano znamenje trikrat zakličejo: Živio! in potem prav navdušeno pojó prvo in zadnjo kitico cesarske pesmi. — Da bi se pa ta slovesnost otrokom toliko bolj v spomin vtisnila in da bi se še poznejša leta na to spomnili, dobil je vsak eno spominsko knjižico „Habsburški rod“ v dar.

Ko so še potem 4 šolarji, iz vsacega oddelka eden, v zadnjem „Vrtcu“ priobčene pesmi deklamovali in se je g. učitelj cesarju za njihovo pomoč, navzočim šolskim očetom za njih skrb, in krajnemu šolskemu nadzorniku za njegov trud zahvalil, je bila šolska slovesnost sklenjena.

Za celo faro pa se je bil spomin 600letnice in navzočnosti cesarjeve na Kranjskem obhajal s slovesno službo božjo in zahvalno pesmijo. V pridigi pa je govornik razlagal, kaj je v pretečenih 600 letih vladarska Habsburška hiša storila za Kranjsko deželo, in potem tudi, kaj je Kranjska dežela storila in trpela za Habsburžane, in da tedaj ni čudo, ako se je vez ljubezni in vdanosti, v sreči in nesreči, v veselji in žalosti zmiraj bolj vtrdila in da zdaj oba nerazločljivo veže, kar se je posebno zdaj v teh cesarskih dneh tako lepo in nehlinjeno pokazalo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. julija.

Avstrijske dežele.

Iz Prage, 19. julija. V današnji seji deželnega zbora so bili v tretjem branji sprejeti načrti postav za pobiranje pristojbin, zaradi pristopa v občinsko zvezo, isto tako za podporo poprečne železnice iz deželnih prihodkov. — Komisija v to odbrana je nasvetovala, da naj statistični odsek deželnega kulturnega sveta izdeluje še nadalje statistične date o tem, koliko so obremenjeni (z davki obloženi) davkoplačevalci in koliko da potrosijo občine in kraji. — Več govornikov je bilo za to, da naj se tako izdelovanje opusti, ker okrajni odbori in občine ne pošiljajo zanesljivih dat, drugi zopet so pa povdarjali važnost takih dat. Konečno je bil sprejet nasvet komisije z dostavkom Riegerjevim: deželni odbor naj prevdarja, kako ravnati, da dobi zanesljivih dat.

Arberška železnica, ki ima vezati Tirolsko z Bodenskim jezerom in preko tem se Švajco, pelje poleg reke In, in s 1. julijem je bila otvorjena črta do Landek. Ljudje so popustili druga občila in se poslužujejo železnice, zjutraj se peljejo v Innsbruck in popoldne, dovršivši opravke, domov. — Kar še preostaja pota, na vseh krajih marljivo delujejo, prerov sam so začeli na dveh krajih vrtati, delo toliko napreduje, da mislijo delo pred pogojenim časom izvršiti, na vzhodni strani so vže 439'5 in na zahodni 245 dni prehiteli oziroma delo prej izgotovili, kakor je bilo preračunjeno;

pri tem prerovu so porabili namreč izkušnje storjene pri prerovu Gothardovim, tako tehnika zmirom napreduje. V Bregeneu ob Bodenskem jezeru pa se poganjajo zaradi sveta, katerega ima prepustiti mesto za pristanišče prevoznim ladjam, ki bodo prepeljavale vlake čez jezero.

Iz Livne. Načelnik vlade v Bosni in Hercegovini, baron Apel, potuje po okrajih Travnik in Banjaluka. Povsod ga slovesno sprejemajo, da, seljaki v tem tekmujejo z meščani. Od kraja do kraja ga spremljajo na konjih ljudstvo kliče cesarju „živio.“ K sklepu učenci slehernega verstva zapoje cesarsko pesem.

Vnanje države.

V pruskem naučnem ministerstvu izdelujejo pokojninsko postavo za učitelje, da pride, ako mogoče, že v prihodnji sesiji deželnega zbora na vrsto.

Francosko. Za poročnika v Londonu gre Waddington, ker je sedanjí poročnik Tisot zbolel. Pravijo pa, da je Waddington vže prej izrekel se, da za poročnika ne gre drugam, kakor v London, ako bode mesto spraznjeno.

Iz Londona, 20. julija. Ministerski svet je baje sklenil, poslati v Pariz gg. Rivers-a in Vilson-a, da bi se pogajala z Lesseps-om zaradi Sueskega kanala.

Mesto **Mrv v Turkestanu** na potu proti Afganistanu se je ponudilo vesoljnemu gubernatorju v Turkestanu, generalu Črnajevu in je prosilo za ruskega gubernatorja, ker je Mrv od časa, ko se je Khiva podvrgla, brez poglavarja. Dosihmal še v Petrogradu zaradi tega niso nič gotovega sklenili. V srednjo Azijo so pa postavili Rusi več vojakov. General Črnajev je našel novo črto, ki pelje po veliko krajši poti, kakor poprej čez Orenburg v srednjo Azijo. Ta pot pelje naravnost od Kapiškega morja preko dosihmal neprehajene puščave do Kungreda, ki je na reki Amu-Darija, a ta reka je plovna tudi v porjem. Pot v Afganistan je tedaj prikrajšana za več sto milj. V Turkestanu poleg Amu-Darija med Oralskim jezerom in Kungradom je razpostavljenih 30.000 mož, ki varujejo to pot.

Izvirni dopisi.

Iz Šentvida nad Ljubljano, 18. julija. „Petindvajsetletnico mašništva“ bodo v letu 1858 posvečeni gospodje letos 31. julija v Šentvidu nad Ljubljano obhajali. So pa sledeči gospodje součenci: Jožef Buh, misijonar; Franc Gorisšek, župnik na Kresnicah; Luka Hiti, penzionirani kurat; Martin Indof, župnik v Smihelju pri Žužemberku; Tomaž Kajdiž, župnik v Vodicah; Anton Kerčon, župnik v Vavtovasi (posvečen l. 1857); Mihael Kotnik, administrator v Kokri; P. Juri Novak, zdaj sekularizirani duhoven pri sv. Hemi blizu Karloveca (posv. 1857); Miroslav pl. Premierstein, kanonik v Ljubljani; Emanuel Rehn, zdaj karmelit P. Tetesforus v Lineu; Lovro Rožman, ekspozit v Žabnicah; Janez Teran, župnik v Ljubnem; Andrej Volc, župnik v Šentvidu nad Ljubljano (posv. 1857); Janez Žan, duhoven v pokoji; Janez Šmuc, vikar v Velikih Žabljah (nadškofije goriske).

Umrli so sledeči gospodje: Janez Projč, Anton Rozman, Janez Zagoda in Henrik Zagorjan. Ako je Vam prav, bom to slovesnost pozneje bolj na tanko popisal. *)

S Planine pri Črnomlju, 17. julija. (Šeststoletnica, pa toča.) Tudi tukaj so bili pretekli dnevi dnevi veselja, ko smo praznovali 600letnico; tudi tukaj so možnarji pokali, je goreča molitev puhtela proti nebu, kakor se je dvigal na kviško plamen gorečih kresov oznanovaje ljubezen in zvestobo do preljubega našega vladarja Franca Jožefa I.

*) Prosimo! — Vred.

Še je bival naš blagi vladar med zvestimi Kranjci, in že se nam je veselje v žalost spremenilo. Po lepih, zelo vročih dnevih — se pri nas, kjer vedno rada hladna sapa pihlja, še noči niso ohladile, — je jela burja pihati, postalo je hladno, mrzlo in včeraj popoldan 16. t. m. je naenkrat začelo deževati, hlastno so zelišča srkala mokroto, kar se pridruži nasprotna sapa, hud boj vname in v kratkem je bilo vse belo, neusmiljene toče debele kot orehi, in še debelejšje. Mahoma je bil uničen ves sad, zastonj ves trud kmetovalca; zemeljski sad je ves potolčen in tudi krompir, poglavitni živež revnih naših ljudi, bo težko okreval, ker so njegove bilke potolčene. Vsa fara je zadeta, jok se sliši, ker ljudje ne vedo, kako bodo sebe in svoje preživeli, kar je toliko bolj žalostno, ker tudi zadnja letina ni bila dobra in je fara že sama po sebi zelo revna. Ljubi brat v Kristusu, ne zameri, da tudi jaz na tvoje usmiljeno srce potrkam in te milega dara za uboge prosim. Tebe pa, „Slovenec“, prosim, jih sprejemati, *) pa tudi druge liste prosim prošnjo za nesrečneže priobčiti.

Viljelm Gašperin, farni oskrbnik.

Od Velenja, 18. julija. (Deželni zbor in volilna pravica.) V štajarskem deželnem zboru so slovenski poslanci v zvezi s svojimi nemškimi konservativnimi tovariši sprožili predlog, naj bi se nekteri (škoda, da ne vsi) trgi, kateri so doslej volili s selskimi občinami, uvrstili v skupino volilcev za mesta in trge. Samo po imenu „liberalna“ ali darežljiva večina o pravičnosti, na katero se je tudi cesarski namestnik predlog zagovarjaje skliceval, ni hotela ničesa slišati. Bojijo se namreč, da bi se jim dosedanja „sreča“ v celjskem volilnem okraji prelahko izneverila, to tem hitreje, ker bodo po že sklenjeni spremembi volilnega reda glasovali tudi tako zvani „petakarji“. Naš trg Velenje bo še toraj v prihodnje moral voliti s kmetijskimi občinami krivici za ljube. Upamo pa, da bodo se še tisti mali peščici ljudi, ki v svoji previdnosti trobijo v zapeljivi rog fakcijozovcev, vendar kmalu odprle oči.

Hrvatska, 28. junija. (Bosenska okrožnica.) Da se je na Dunaji osnovala družba z namenom, pomagati ubožni katoliški cerkvi v Bosni, podobna oni na Kranjskem vednega česčenja, znano je sploh. O tem je nekam slišal bosenski metropolit, ta se je v svoji tesnosrčnosti prestrašil, da ne bi bila ta dunajska družba, kateri na čeli stojé aristokratski značaji katoliški, naprava za podkopavanje pravoslavnosti. Zaradi tega je izdal višji pastir pravoslavne cerkve v Bosni okrožnico do svoje duhovščine, v kateri jo opominja, naj pazijo na nedolžne Srbe, da se katoliški veri ne bodo prodali, in katero okrožnico Vam priobčujem zaradi njene treznosti in pa v dokaz, kako majhno je obzorje bogoslovne znanosti celó pri najvišjih cerkvenih dostojanstvenikih srbskih.

Okrožnica, katero prosim zaradi jasnejšega zapopadka objaviti neraztrgano, se glasi tako-le:

„Do našega znanja in sluha je prišlo uverjenje, da se je nedavno ustrojila neka propaganda za Bosno, kateri je cilj — širjenje latinske vere v Bosni in pomnoženje slednikov Rima. Ko bi propaganda obrnila svojo pažnjo na nekrščene narode, pa pustila na miru vas pravoslavne sinove ene resnične vzhodnje cerkve, mi bi jej dela ne zavidali; toda skušnja in zgodovina nas uči: da je

*) Prav radi. — Vred.

Rim, odkar je bil odpadel in se oddelil od edinosti edine katoliške in apostolske cerkve, zmeraj napadal našo mučeniško cerkev, ter se posluževal vseh načinov in sredstev, da bi nas za-se pridobil, pa je iz tega namena morda osnovana tudi sedanja nova propaganda za Bosno. — Res, mi imamo trdno zaupanje v Boga in njegov vsemočeni premisel (to ni greh), kakor tudi v obrambo Nj. c. kr. ap. Veličanstva našega dobrega in pravicoljubnega cesarja in kralja Franca Josipa I., katerega naj Bog ohrani zdravega in srečnega, in kteremu smo mi vsi verni odkritosrčno udani, da on ne bo dopustil nikakoršnega nasilja na našo vero. Takisto imamo mi nesumljivo zaupanje v svest in trdnost našega preljubeznjivega duhovništva, kakor tudi prepričanje o narodni ljubezni do svoje pravoslavne cerkve in pradedovske vere, katero je temeljil posvečevavec Saba srbski. Vendar pa spet našo arhipastirsko dušo mori zebnja in strah, da bi zvita izurjenost propagandistov in misijonarjev, njihov način in močna sredstva podkupljanja in obečanja ne zmotila pameti našemu prostemu in neukemu narodu, slabejše, krlhejše in siromašnejše osebe, ter jih ne zapeljala na krivi pot.

Zato smo se našli pobujeni upozoriti vašo prečastnost, da bodite na oprezi, in da varujete čedo, katero vam je sveti duh izročil „č(er)ez rokopoloženje“ artijerejsko, da o vsaki dani priložnosti in v vsakem domu podučujete (ta d, ki ga nekteri tako radi izpuščajo iz slabega uzroka, ima tudi čisti narodni jezik v srbsčini in hrvaščini) malo in veliko, moško in žensko, staro in mlado, da ostanejo neomahljivi v pravoslavni veri; da se varujejo vsakega dotika z misijonarji in pridigarji drugih ver, in da se ne dajo zapeljati ne preslepiti na mito in obete. Takisto mladini obojega spola v možitvi in zarokah svetujte, naj se ogiba vsakega znanja ljubezni z drugoverci; in ako je katero družinče v dninstvu ali v službi pri tujcih, naj stariši, občine in dotični duhovniki pazijo na te nedolžne ovčice Kristusove, zlasti pa, da se vsakega posta izpovedó in obhajajo, o kateri priložnosti jih bo duhovnik podučil v veri in dobrem zadržanju.

Še se priporoča vaši pročastnosti, da pazite na sebe in svoje zadržanje, (to, to; riba vorja pri glavi), ker ste vi sol, svetloba in čast naroda, ter da se svojo trezvenostjo in pobožnim življenjem dajete dober izgled čedi, zlasti pri ženitvanjih, godovanjih, krstih, in drugih skrivnostih naše svete vere, kader so najboljše prilike in priložnosti podučevati ljudstvo, utrjevati je v veri, priporočevati jim, naj varujejo čast in poštenje soprožansko, kakor tudi krščanske dobrotelnosti, ljubezen in bratovsko slogo.

Bodite torej bedni in trezveni na strani pravoslavja, ker so časi zelo kalni in kritični, v kterih se ne pridiga krščanstvo, ampak „papeštvo“.

Priporočujoč vas, duhovstvo in milo ljudstvo milosti velikega Boga in zveličarja našega Jezusa Kristusa in molitvam bogomaterine in sv. Sabe Nemanjiča, kličemo blagoslov gospodov na vse bogohranino čredo našo.

„Smireni u Hristu molitvenik A. E. mitropolit Bosanski. Sava.“

Domače novice.

(Državnim poslancem) razposlal je predsednik dr. Smolka naznanilo, da bode po srečnem porodu cesarjeve Šefanije, ki ga pričau-

kujejo drugo polovico meseca avgusta, imel dunajski knez in nadškof Celestin Jožef Ganglbauer v prestolni cerkvi sv. Štefana zahvalno službo Božjo, in sicer ob 6. uri zvečer, ako bodo topovi naznanjali dogodek med devetimi zjutraj in tremi popoldne, ako bodo pa streljali pred devetimi, bo zahvalnica že ob ednajsti uri dopoldne, ako pa po treh popoldne, bode ob enajstih dopoldne drugega dne.

(Novo mašo) bo pel jutri pri sv. Petru č. g. Šiška iz Hrastja. Pridigoval bo dekan cirkniški g. Janez Porenta.

(Častnega uda) imenovala je požarna bramba v Krškem ljubljanskega župana gosp. P. Grassellija in mu to naznanila po posebni deputaciji.

(V razstavi v realki) videti je cesarjeva podoba, ki so jo podarili mestu ljubljanskemu.

(G. deželni inženir Vič) dobil je od cesarja naprsno iglo z dragocenimi biseri.

(20.000 ljudi) se je ob slavnostnih dneh samo po južni železnici pripeljalo v Ljubljano; vendar je kolodvorsko nadzorništvo za to skrbelo, da se je vršilo vse v najboljšem redu, in da pri toliki gnječi ni bilo nobenih zaprek.

(Letno poročilo gimnazije ljubljanske) ima na čelu profesorja Heinricha spis „der österreichische Feldzug im Jahre 1812“. Učencev je bilo v začetku leta 689 in 1 privatist; koncem leta jih je ostalo 643 in dva privatista. Iz Kranjskega jih je bilo 568, iz družih avstrijskih dežel 67, iz ogerskih dežel 7, iz vnanjih držav 3. Razun dveh protestantov bili so vsi katoličani. Slovenskega maternega jezika jih je bilo 495, nemškega 143, Italijanov je bilo 5, Čeha 2. Z odliko jih je šole dovršilo 67, prvi red jih ima 240, skušnjo jih sme čez dva meseca iz enega predmeta ponavljati 66, dvojke jih ima 52, trojko 35 in trije niso bili izprašani. Šolnino jih je plačevalo prvega polleta vso 419, polovico 28, oproščenih je bilo 229; drugega polleta jo je plačevalo vso 332 učencev, polovico 35, oproščenih je bilo 278. Vsa šolnina je znašala 8361 gld. Štipendij je imelo 133 učencev, ki so vsega skupaj prejeli 10.622 goldinarjev 58 kr.

(Rodoljubno vstanovo) je napravil gosp. Franc Omersa, posestnik in trgovec v Kranji, ki je izročil mestnemu predstojništvu v Kranji obligacijo 1000 gld. srebrne rente z določbo, da naj se obresti vsako leto 16. julija v spomin na cesarjev prihod razdelé med mestne uboge.

(Poreški škof.) Z Dunaja se „Politik“-i piše, da goriški prošt dr. Valussi postane škof poreški. Dr. Valussi je od l. 1873 drž. poslanec in zastopa kmečke občine gradiškanskega okraja. Pridružil se je Hohenwartovemu klubu. Rojen je l. 1837 in slovi zarad svoje nadarjenosti in prekrasne zgovornosti v italijanskem jeziku.

(Česki „Narodni Listy“, poljska „Gazeta Narodowa“, „Pester Lloyd“, pa „N. W. Tagblatt“.) Kako pridejo ti po svojih načelih nasprotni listi v eno vrsto? Bomo precej povedali. V torek 10. t. m. prišel je z Dunaja neki vitez Smolski, ki se je oglasil pri naših narodnih možeh ter se jim predstavil kot nalašč k slovesnostim v Ljubljano poslani poročevalec Narodnih Listov, Gazete Narodowe in Pester Lloyd. Prosil je narodnjake, kterih eni so ga poznali že z Dunaja, kjer je sode-

loval pri „Tribüne“, da bi mu šli na roke, da bi mu bilo mogoče hitra in zanesljiva poročila pošiljati omenjenim listom. Svojo prijaznost do Slovencev hotel je pokazati tudi s tem, da si je nalašč napravil slovenske vizitke, vitez Smolski, poročevalec Narodnih Listov in Gazete Narodowe. Kdo bi bil mislil, da ravno isti mož je bil tudi poročevalec najbolj zagrizenega judovskega lista „Neues Wiener Tagblatt“? Zahajal je namreč tudi v nemškutarske kroge in tam izdajal vizitne karte z napisom: G. Ritter von Smolski, Special-Bericht-erstatte des „N. W. Tagblatt“. Ta človek je toraj omenjenemu listu iz Ljubljane pošiljal tiste zlobne in lažnjive telegrame in spise, n. pr. „der Gulden des Grafen Taaffe“, o pretepu pri ljudski veselici, ki so ga napravili Sokoli itd., ki so po pravici zbudili splošno nevoljo. Bil je tako nesramen, da je prinesel ob enem k telegrafičnemu vradu telegrame, v kterih je českim in poljskim listom poročal resnico, judovskima listoma pa o istih dogodkih poročal ravno nasprotno in lažljivo. Telegrafičnim vradnikom se je to tako za malo zdelo, da so se branili take drug drugemu nasprotne telegrame sprejemati, in se je reč naznanila tudi vladi. Od tod prihaja, da se tudi v „Pester Lloyd“ nahajajo neresnična poročila. Vitez Smolsky je toraj jako slabo povrnil zaupanje, ki ga je našel pri Slovencih, in ko bili vedeli, da je v zvezi z nesramnim „N. W. Tagblattem“, bi mu bili posvetili, kakor se takemu človeku spodobi. Zapomnili si ga pa bomo za vse prihodnje čase in ne bi mu svetovali še kdaj priti v naše kraje kot poročevalec bodi si ktere lista koli; kajti ogibal se ga bode odslej vsak Slovenec še bolj, kakor garjevega ali okuženega človeka. „Narodni Listy“ in „Gazeta Narodowa“ pa menda nista vedela, da imata z „N. W. Tagblattem“ enega in istega poročevalca, ker ne moremo verjeti, da bi ta dva lista podpirala časnikarsko rokovnjaštvo!

Razne reči.

— Občina Ajdovica pri Žužemberku je vsled ministrskega ukaza pridružena žužemberškemu sodnijskemu okraju.

— Spremembe med duhovstvom tržaške škofije. Velečast. g. Janez Legat, učitelj veronauka na c. kr. gimnaziji, imenovan je ravnateljem novega dijaškega seminija, katero se otvori meseca septembra. — Velečast. gosp. Josip Budin je od stolne cerkve premeščen k sv. Antonu staremu; čast. g. Janez Bersenda od sv. Antona starega k stolni cerkvi. Veleč. g. Josip Omers (kateri je resigniral na župnijo v Loki) gre za administratorja v Korte; čast. gosp. Jan. Mahnič iz Pregarjev za duh. pomočnika k sv. Jakobu v Trstu; čast. g. Franc Svetičič, duhovski pomočnik v Hrušici, nameščen je na kaplanijo v Pregarjih. Čast. g. Matej Rebolj pojde iz Klane za duh. pomočnika v Brezovico; čast. gosp. Andrej Ščitar iz Kastve za administratorja v Klano; čast. gosp. Janez Ivič iz Lanišča za administratorja v Vodice; čast. g. Anton Kociper iz Brezovice za duh. pomočnika v Lanišče; čast. gosp. Franc Teran iz Pomjana za administratorja v Antinjan. Čast. g. Blaž Dekleva iz Lindara za administratorja v Loko (Lonche); čast. gosp. Jernej Vitezić iz Pazina za duh. pomočnika v Lindar; čast. g. Andr. Mikiša iz Lovrana v Bršec, in čast. g. Nikola Zic iz Bršeca v Lovran. — V pokoj sta stopila čast. g. Primož Šubie, administrator v Antinjanu, in čast. g. Jurij Zubranič, kurat v kaznilnici v Koprnu. Za to kuracijo je razpisan konkurs do 31. julija. — V poslednji seji mestne delegacije je bil imenovan, na lastno prošnjo, kaplanom v Trebečah čast. gosp. Pahor, dosedanji učitelj veronauka na mestnih ljudskih šolah.

— Od primorskega finančnega vodstva so imenovani: Ivan Golja za oficijala, Lovro Scher, Anton Bonifacio in Alojzij Fajfer za računске asistente; dalje so postali: Jožet Razpotnik finančni oficijal, Valentin Košata finančni prejemnik, Vladimir Pacel in Gustav Brosenbach pa finančna asistenta.

— Iz programa državne gimnazije v Trstu posnemamo, da je to šolo v zadnjem šolskem letu obiskovalo 336 učencev; po materinem jeziku je vstetih 118 med Nemce, 114 med Italijane, 85 med Slovence in 19 med druge narodnosti. K preskušnji zrelosti se je oglasilo 25 učencev in 4 eksternisti, 3 so jo izvršili z odliko, 21 pa dobro, 1 eksternist je od preskušnje odstopil, dva učenca sta bila na dva meseca, 1 na polu leta in 2 na eno leto reprobirana.

— Slovesnost vkladanja kamna na dunajski mestni hiši bode 12. septembra. Spored: Ob 9 mašujejo v stolni cerkvi dunajski nadškof in kardinal; zahvalna pesem. Ob 11 se zberó povabljeni gostje ali v veliki dvorani ali na velikem dvoru nove mestne hiše.

— Ob 12 pridejo presvitli cesar, pričakuje Jih župan in občinski svet in Jih spremlja v slavnostno dvorano. Svečanost se začne s slavnostno pesmijo. Župan nagovori potem presvitlega cesarja, ki vložje sklepčen kamen. Župan predstavlja cesarju ude pri komisiji za zidanje mestne hiše, delovodjo itd. Potem povabi župan presvitlega cesarja, da otvorijo zgodovinsko razstavo dunajskega mesta. Cesarju se potem poklonijo obrtniške zadruge in cesar odidejo spremljani do velikih urat. 13. septembra ob 2 popoldne bode slavnostni obed za vse umetnike, ki so delovali pri zidanji. Ta program so sprejeli v seji 17. julija. V isti seji so tudi sklenili, da v dan 11. septembra ne bode ljudske veselice, Dunaj nima vzroka veseliti se, mesto žaluje, kajti poročevalec Mauthner je v občinskem svetu zaklical: „Resurrectio Poloniae, finis Austriae.“ — Čudni ti ljudje, da imajo tako kratek zgodovinski spomin na rešenje Dunaja pa toliko smešne ošabnosti. — Kaj bi bil Dunaj brez drugih kronovin! To menda, kar je Line za Zgorenje-Avstrijsko. Ako pa Dunajčanje tega dneva nočejo slovesno praznovati, praznovala ga bode vsa Avstrija, vsa Nemčija, da, ves krščanski zapad, in se spominjal previdnosti Božje, ki je obvarovala krščanstvo turškega polomesca. Nikakor ne zanikamo zaslužene hvale in slave možem, ki so Dunaj oteli, a ko bi Božja previdnost ne bila Dunaja varovala v tistih 6 tednih oblege, namreč od 16. julija naprej, bi bila vsa pomoč prepozna. Neizvedljiva pa so pota božje previdnosti, po katerih se je to doslo, in najnovejša zgodovinska preiskava čez dalje več dosihmal neznanega spravlja na dan. Med drugim omenimo le turškega inženirja Ahmed beja, razkapucina. — On je velikemu veziru svetoval, da je začel Dunaj oblegati na kraji, ki je bil najbolj zatrt, na Löbelbastei in pri burgravelimi; ta renegat je pa tudi pripravljaval turkom smodnik in polnil bombe, katerih se je le malo razpočilo. Med smodnikom je bilo žaganje, in krščanski Vlasi so delali okope in bili pri Ahmedu v službi, ker jim drugih del niso zaupali. — A rekli bodo nekteri: to je bilo vse slučajno. — Bog pa se dostikrat poslužuje takih slučajev, da ljudstva varuje, a tudi kaznuje po svoji previdnosti.

— Mestni očetje na Dunaji, ki so rekli, da Dunaj žaluje, da ne gré veselje napravljati ob takem času, so vendar toliko skrbeli, da bode na Holmu pri Dunaji (Kahlenberg) razgrnjena spominska plošča, potem pa bode mali zajutrk, in zvečer bode pa umetalni ogenj. Ker pa mesto noče napraviti ljudske veselice, vložili so gostilničarji v Praterji in drugi prošnjo za dopuščenje ljudske veselice. Dunaj se bode vendar le veselil, dasiravno ustavoverci žalujejo na razvalinah svoje sreče, in debele solze pretakajo, da ne morejo ljudi brez ugovora strahovati sebi na korist.

— Tisza-Eszlarska zadeva. V Nyiregihazi 19. julija. Več prič pové komisarju Vay-u v obraz, da izpraševalce trpinči. Vay taji in pravi, judje so priče podkupili. Tolik

postane razpor med njimi in zagovorniki, da zagovornik Eötvös naravnost reče, obe stranki imate priče pripravljene in nekako pod nadzorstvom.

Državni pravdnik Seeffert zahteva, naj se povabi poslanec Onódy (znani antisemit), da bode zaslišan o tem, ali je čul v Tisza Eszlar se predno je bil mrlič ogledan, da je ta mrlič ženske razuzdane. Vsled tega nasveta je pozval Onódy državnega pravdnika na dvoboj. Državni pravdnik gledé na obravnavo tega ni sprejel. Onódy mu je žugal s palico. — Zoper Onódy-a se bode začela preiskava.

— Iz Kahire, 18. julija. (Havas poročilo.) V zadnjih 24 urah jih je umrlo v Kahiri 61, med temi 50 v predmestju Bulak, v Damiete 17, v Shirbin 8, v Chobar 14, v Menzaleh 20, in v Aleksandriji 1. Kolera se bode javalne ustavila pred Kairo. Čedalje več bolnikov se nahaja po mestu, koliko jih pa zatáj? Mohamedan noče nič slišati o pomoči, o naredbah Evropejcev, o evropskih zdravnikih. Huda šiba je nad Egiptom.

Od 6825 vojakov v Aleksandriji jih je bolnih 588. Polk vojvode Cornvalskega ima od 800 mož 124 v bolnišnici. Angleška armada hoče zapustiti tabor v Abassya in iti naprej v puščavo med Helnan in Kairo.

Umrli so:

13. julija. France Rebol, sirota, 2 mesca, kladezne ulice št. 17, griža.

14. julija. Jože Kordiš, stavec, 21 let, dunajska cesta št. 25, črev. tuberkuloza. — Viktor Hönigman, čevljarjev sin, 6 dni, Trubarjeve ulice št. 1, slabost. — Helena Vagaja, molarja hči, 2 meseca, Šent-Peterska cesta št. 15, božjast.

15. julija. Jernej Jereb, šolski sluga, 52 let, stolni trg št. 17, pljučna tuberkuloza. — Janez Bebbler, dninar v zaporu, 34 let, Poljanski nasip 50, tuberkuloza. — Janez Markelj, hlapec, 62 let, Karlovska predmestje št. 17, pljuč. emfizem.

17. julija. Alojziji Strušnik, 5 mesecev, trž. cesta št. 26, pljuč. katar. — Marija Mavec, gostilnič. hči, 2 dni, Dunajska cesta 10. — Jakob Zalošnik, gostać, 82 let, Poljanska cesta št. 51, starost.

V bolnišnici:

13. julija. Janez Herman, gostać, 23 let, božjast. — Jožefa Keber, gostja, 80 let, starost.

14. julija. France Basak, sirota, 12 let, slabost.

15. julija. France Jankovič, dninarjev sin, 8 let, difteritis. — Jurij Bosteale, gostać, 70 let, starost.

17. julija. Jera Pišler, gostija, 63 let, starost. — Luka Divjak, dninarjev sin, 4 leta, slabost.

Eksekutivne dražbe.

23. julija. 1. e. džb. pos. France Urančič iz Križate, 1790 gld. Brdo. — 1. e. džb. pos. Ignacij Makovec iz Zgornje Dobrave, 1217 gld. Brdo. — 2. e. džb. pos. Anton Jožef Pilpah, grajščina Kandrš. Ljubljana. 2. e. džb. France Lenarčič pod dež. knjigo 18 št 488. Ljubljana.

Dunajska borza.

20. julija.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 90	kr.
Sreberna " " "	79 " 70	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 " 45	"
Papirna renta, davka prosta	93 " 30	"
Ogerska zlata renta 6%	119 " 80	"
" " " 4%	88 " 45	"
" " " papirna renta 5%	86 " 90	"
Kreditne akcije	160 gld. 293	" 30
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld. 106	" 75
" avstr.-ogerske banke	840	" "
" Länderbanke	112	" 25
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	647	" "
" državne železnice	323	" "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	220	" 50
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	—	" "
" Ferdinandove sev.	105	" 50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119	" 50
4% " " " 1860	500 " 135	" 80
Državne srečke iz l. 1864	100 " 168	" 50
" " " " 1864	50 " 168	" "
Kreditne srečke	100 " 171	" 75
Ljubljanske srečke	20 " 23	" "
Rudolfove srečke	10 " 20	" "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	103	" "
London	120	" "
Srebro	—	" "
Ces. cekini	5 " 66	" "
Francoski napoleond.	9 " 51 1/2	" "
Nemške marke	58 " 50	" "

Na obroke

prodajamo, in sicer na vplačevanje v 12 mesečnih obrokih sreberne in zlate remontoir ure, ure na nihala za salone in sobe, potem francoske in ameriške ure z igralno umetnijo, isto tako tudi brilantne in zlate prstane, verižice, medaillone, križice in garniture.

Blago se vsakemu naročniku brez razločka pošlje, kakor brž plača prvi obrok.

Cenilniki z 250 obrazci, ki so na izbero, isto tako tudi pogoji za plačevanje pošiljajo se le tedaj, ako se pošlje za 20 kr. mark v pismu zaviti. Na sama vprašanja ali dopisnice se ne odgovarja.

Naslov:

(6)

Uhren- und Goldwaaren-Allianz,
Wien, I., Hafnersteig 3.

Filiale: v Parizu, Londonu, Bruselju.

Zobni zdravnik

dr. Tanzer,

(2)

vseučiliški docent v Gradcu,

ozdravlja vsaki dan zobe in izdeluje umetne zobe v hotelu „pri Stonu“, sobna številka 31 v II. nadstropji; počeniš od 19. julija mudil se bode tukaj 14 dni.

Hiša z vrtom,

pripravna za vrtnarijo ali kak drug obrt v predmestju ljubljanskem, je naprodaj. — Več o tem pové vredn. „Slovenca“

Priporočajo se za ljudske in šolske biblijoteke naslednje knjige:

Križič: „Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov kersanstva“, I. II. in III. del. Velja mehko vezana 30 kr., trdo vezana 40 kr.

„Narodna biblioteka“ dozdašnji izšli I., II., III. in IV. zvezek à 15 kr. Naročnikom se bodejo naslednje izšli zvezki po pošti pošiljali.

Parapat: „Robinson“ 30 kr.

Premru: „Dialogi“, 3. natis od Rejeca nevezani 1 gl., vezani 1 gl. 50 kr.

„Pripovedke za mladino“ 20 kr.

Cigler: „Sreča v nesreči“, mehko vezana 40 kr., trdo vezana 45 kr., lepo vezana 60 kr.

Zupan: „Cerkveni obredi“ 20 kr., trdo vezana 25 kr.

„Glasi katoliške družbe“, XVII. zvezek, 45 kr.

„Spisi Kristofa Šmida“ I. in II. del mehko vezana po 30 kr., trdo vezana po 40 kr. III. del mehko vezan 40 kr., trdo vezan 50 kr., IV. del (Kanarček, Kresnica, Kapelica) mehko vezan 20 kr., trdo vezan 30 kr.

„Slomšekovi zbrani spisi“, I. in II. del skupaj lično vezana 2 gold. 60 kr., III. del lično vezan 1 gl. 80 kr. Tisk prvega zvezka bode že skoraj pri izdajatelju župniku g. Lendovšču pošel, mi imamo še samo vezane za prodajo.

(2)

Za mnoga naročila se priporoča

Katoliška bukvarna v Ljubljani.